

Μυθιστόρημα

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

**Ο Αχμέτ Ουμίτ,
η Πόλη και
το χαμένο
ελληνικό
στοιχείο της**

Σελ. 3

Βιβλιοδρόμιο

Μ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015

αστυνομικό

Ο Αχμέτ Ουμίτ είναι ένας από τους πιο πετυχημένους συγγραφείς στην Τουρκία. Τα 20 βιβλία του κάθε φορά εμπλέκουν κοινωνία, ιδεολογία και πολιτική. Στο τελευταίο του μυθιστόρημα είναι έντονη η παρουσία του ελληνικού στοιχείου της Πόλης

Αδέσποτες ψυχές στο Πέραν

ΓΡΑΦΕΙΟ ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

Ο Αχμέτ Ουμίτ δεν γράφει συμβατικές αστυνομικές ιστορίες. «Η Πύλη του δερβίση» (2008) εμπειρεύει μια διαφορετική διάσταση με αντανάκλαση στο θρησκευτικό συναίσθημα στην Τουρκία, εμπλέκοντας έντεχνα το στοιχείο του σουφισμού. Ούτε οι «Μνήμες Κωνσταντινούπολης» (2010) είναι μια εξαιρετική περιδιάβαση στις ομορφιές της Πόλης. Εδώ με αφορμή τον πολύπλοκο σχεδιασμό επτά φόνων, που ωστόσο συνδέονται μεταξύ τους, διαφαίνεται ο σεβασμός του

Πολλές αναφορές γίνονται σε ελληνικά μαγαζιά, σε εκκλησίες, στα Σεπτεμβριανά, σε Έλληνες που εξαναγκάστηκαν να επιστρέψουν στην Ελλάδα

συγγραφέα σε όσους κυβέρνησαν την Κωνσταντινούπολη: ο βασιλιάς Βύζαντας, ο Μέγας Κωνσταντίνος, ο Ιουστινιανός, ο Μωάμεθ ο Πορθητής, ο Σουλεϊμάν ο Νομομαθής. Πίσω από το αστυνομικό αίτιγμα κρύβονται η αγάπη και η αγωνία του για την πόλη με τη διαχρονική της ιστορία.

«Η προφητεία»

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν ένα μεγάλο κράτος που στέγαζε κάτω από τη σκεπή της όλους τους πολιτισμούς. Αραγε πόσο οθωμανική αισθάνεται ακόμη σήμερα η Τουρκία και πόσο αποδέχεται ή παρακάμπτει τις προηγούμενες ιστορικές της φάσεις; Επίσης μιλάει για την άγνοια της Ιστορίας εκ μέρους των σημερινών κατοίκων

της. Τους σημερινούς κινδύνους από την άναρχη και ανεξέλεγκτη ανοικοδόμηση και την καταστροφική των κτιρίων. Με δεδομένο ότι το βιβλίο αυτό εκδόθηκε το 2010, θα λέγαμε ότι λειτουργεί προφητικά ως προς τα γεγονότα του πάρκου Γκεζί που θα ακολουθήσουν τρία

χρόνια μετά και στα οποία ο ίδιος ο συγγραφέας θα είναι αυτόπτης μάρτυρας.

Στις «Μνήμες Κωνσταντινούπολης» ο αφηγητής είναι ο αστυνόμος του Τμήματος Ανθρωποκτονιών, ο Νεβζάτ, που μαζί με τον ντόμπρο Αλί και την πολυμήχανη Ζεινέπ

αποτελούν την ομάδα εξιχνίασης των εγκλημάτων. Στο «Εγκλημα στο Πέρα» επανέρχεται η ομάδα του Νεβζάτ. Νύχτα Πρωτοχρονιάς, βουίζει και πάλλεται το Ταξίμ από τα πλήθη. Το πτώμα ενός άντρα, του Ενγκίν Ακτσά, στο Πέραν οδηγεί σε μια αλυσίδα προσώπων και ομάδων που ζουν στο Ταξίμ, την υποθαμισμένη συνοικία κοντά στο Ταξίμ. Στην αρχή μοιάζει με έγκλημα πάθους, καθώς το θύμα ήταν καρδιοκατακτητής αλλά και άνθρωπος του υποκόσμου. Ομως ένας δεύτερος φόνος, μιας νεαρής ακτιβίστριας, της Φιντάν, έξω από τον Σύλλογο Γνήσιων Κατοίκων του Ταξίμ μετατοπίζει τις υποψίες. Το πτώμα της Φιντάν αναγνωρίζει η Ναζλί, η διευθύντρια του Συλλόγου, σε μια από τις πιο συγκινητικές στιγμές του μυθιστορήματος. Οι έρευνες του Νεβζάτ και της ομάδας του επικεντρώνονται σε τέσσερις κυρίως υπόπτους που σχετίζονται μεταξύ τους. Ένας από αυτούς είχε «κλέψει» τρεις γυναίκες του Ενγκίν.

Συμμορίες, πολιτιστικοί σύλλογοι, καρτοπαικτικές λέσχες, άσπιτοι, ακτιβιστές του Γκεζί, μαφιόζοι, μετανάστες είναι το ανθρώπινο υλι-

κό το οποίο διερευνά η ομάδα του Νεβζάτ, αποκλύπτοντας τις ζωές, τα πάθη και τα παραπτώματά τους.

Η δράση της ιστορίας επικεντρώνεται αποκλειστικά και μόνο στο Ταξίμ. «Μια συνοικία που βρίσκεται στην καρδιά της πόλης». Και μιας πόλης που είχε «πια πράγματι τελειώσει» όπως διαμαρτύρεται ένας ταξιτζής ενώ μεταφέρει τον Νεβζάτ. Τις ίδιες αγωνίες εκφράζει και ο συγγραφέας μέσω του αφηγητή του, του Νεβζάτ: Φταίει «η κοινή αδιαφορία όλων μας, η κοινή απονία. Η κοινή αγραμματοσύνη είχε αποτελειώσει αυτή την πόλη. Κι όμως συνεχίζαμε να τρεφόμαστε με τα απομεινάρια της σαν τα όρνεα».

Εξαγορές γης

Η περιοχή του Ταξίμ βρίσκεται στο επίκεντρο της ιστορίας. Καταρρέει από καιρό, αλλά αποτελεί στόχο επενδυτικό. Αλλωστε και οι φόννοι γύρω από αυτό το σχέδιο εξαγοράς της γης έχουν να κάνουν. Την αγορά τίτλων ιδιοκτησιών από τους κατοίκους που αναγκάστηκαν να την εγκαταλείψουν – κυρίως Έλληνες και Αρμένιοι. Τα ονόματα των ελλήνων αρχιτεκτόνων ακόμη διαβάζονται πάνω στις διαβρωμένες προσόψεις των κτιρίων. «Μια συνοικία η οποία εγκαταλείφθηκε σταδιακά εξαιτίας των γεγονότων που τα προκάλεσαν πολλά χρόνια πριν μανιασμένοι βάρβαροι υποκινούμενοι από κάποιους που κατέστρεψαν τα σπίτια, λεπλάτψαν τα μαγαζιά των ελλήνων, αρμενίων και εβραίων συμπολιτών μας, κι από τότε τη συνοικία την πλάκωσε ερμηιά και φτώχεια».

Οι αναφορές στους Ρωμιούς της Πόλης είναι πολλές. Η Ρωμιά Ευγενία, φίλη του Νεβζάτ που υπήρξε και σε προηγούμενες ιστορίες, περιγράφεται ως μια ευγενική και ήρεμη φιγούρα. Τώρα συναντάμε και τον περιγυρό της, τη θεία της Φωφώ, τα απομεινάρια της οικογένειάς της. Συναντάμε επίσης τον περιπλανώμενο Διογένη – κάτι σαν Τειρεσίας της ρωμιοσύνης. Πολλές αναφορές γίνονται επίσης σε μαγαζιά, σε εκκλησίες, στα Σεπτεμβριανά, σε έναν ελληνικό κόσμο που χάθηκε ή εξαναγκάστηκε να επιστρέψει στην Ελλάδα.

Ahmet Umit **ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟ ΠΕΡΑ**

Μτφ. Θάνος Ζαράγκαλης Εκδ. Πατάκη 2015, Σελ. 565 **Τιμή: 19 ευρώ**

Στοιχεία μαύρης κωμωδίας

Δίπλα στους αστέγους, οι φιλότιμοι άνθρωποι

Το «Εγκλημα στο Πέρα» είναι ένα εξαιρετικά ατμοσφαιρικό, καθημερινό και ανθρώπινο μυθιστόρημα παρά τις βίαιες στιγμές του. Διαδραματίζεται μέσα σε ένα διάστημα λίγων ημερών, οι εικόνες του είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτικές. Χιόνια, λασπωμένοι δρόμοι, αιωνόβια αρχοντικά που καταρρέουν, ξεριζωμένα παράθυρα, μικρομάγαζα, εστιατόρια, κέντρα διασκέδασης. Κοντά στη μιζέρια των τοπίων και των αδέσποτων ψυχών αναδεικνύεται μια περασμένη αρχοντιά και δίπλα στους αστέγους οι φιλότιμοι άνθρωποι. Το μυθιστόρημα είναι γραμμένο με μια ρέουσα γλώσσα που αποδίδεται εξαιρετικά στα ελληνικά από τον Θάνο Ζαράγκαλη. Εμπειρεύει και το στοιχείο

της αυτοαναφορικότητας. Κατά τη διάρκεια των ερευνών του ο αστυνόμος Νεβζάτ συναντάει έναν συγγραφέα που έχει γράψει ένα αστυνομικό μυθιστόρημα με τον τίτλο του πρώτου βιβλίου του Αχμέτ Ουμίτ, ενώ στο τέλος αυτός ο συγγραφέας αναλαμβάνει να γίνει ο αφηγητής της ιστορίας. Γενικά στο βιβλίο κυριαρχεί η αίσθηση της μαύρης κωμωδίας που το απογειώνει χωρίς να γίνεται σοβαροφανές ή καταγγελτικό. Ωστόσο, δεν παύει να τα βάζει με διεφθαρμένους δικαστικούς θεσμούς και την εξουσία. Με αυτό το βιβλίο για άλλη μια φορά κατοχυρώνεται ο τίτλος που αποδίδεται στον Αχμέτ Ουμίτ ως συγγραφέα της Κωνσταντινούπολης και της καρδιάς της, του Πέραν.